
 EUI-SANT PAU Centre adscrit a la URB	GRAU INFERMERIA - EUI SANT PAU	 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU <small>FUNDACIÓ DE GESTIÓ SANITÀRIA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA</small>
---	---------------------------------------	--

Guia docent de l'assignatura "Cultura, Societat i Salut"
2023/2024
Codi: 106103
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	FB	1	2

Contacte	Utilització d'idiomes
<p>Responsable: San José Arribas, Carmen Alicia Asanjose@santpau.cat</p> <p>Professorat: San José Arribas, Carmen Alicia Asanjose@santpau.cat</p> <p>Brigidi, Serena serenabrigidi@gmail.com</p>	<p>Llengua vehicular majoritària: Català/Castellà</p> <p>Grup íntegre en anglès: No</p> <p>Grup íntegre en català: No</p> <p>Grup íntegre en castellà: No</p>

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències Bàsiques, matèria Sociologia i està planificada al segon semestre del Grau d'Infermeria.

Integra les eines teòriques i metodològiques aportades per altres assignatures de ciències bàsiques, ja cursades pels estudiants, per realitzar l'anàlisi dels diferents temes abordats des de la Sociologia de la Salut.

La finalitat principal d'aquesta assignatura és proporcionar un àmbit de discussió de conceptes bàsics de la Sociologia de la Salut on les diferents perspectives de les ciències socials poden aportar una mirada diferencial en la definició dels problemes que plantegen els processos de salut-malaltia-atenció.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Analitzar els conceptes bàsics sobre cultura i societat i la seva influència en la salut dels individus.
2. Identificar la heterogeneïtat social contemporània davant la salut-malaltia-atenció.
3. Comprendre la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere en salut.
4. Analitzar la repercussió de les desigualtats socials en la salut de les persones.
5. Mostrar el impacte de la migració a la pràctica professional occidental. Competència cultural infermera.

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
ESPECÍFIQUES	
E04 Demostrar que comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural.	<p>E04.01 Identificar els diferents tipus d'interaccions segons la pertinença a un grup, gènere o comunitat, dins del seu context social i cultural.</p> <p>E04.02 Identificar els determinants de salut i els problemes relacionats amb l'entorn, per cuidar tant a les persones en situacions de salut i de malaltia com integrants d'una comunitat.</p> <p>E04.04 Identificar els determinants de la salut i els eixos de desigualtat que s'observen en l'estructura social.</p> <p>E04.05 Analitzar les desigualtats socials que es manifesten a partir dels eixos de desigualtat social i les necessitats que se'n deriven.</p> <p>E04.06 Identificar diferents models explicatius del binomi salut-malaltia des de la perspectiva social.</p> <p>E04.07 Reconèixer les relacions de jerarquia i poder que s'estableixen per raons de gènere en la dinàmica social i les especificitats que s'observen en el context social i multicultural.</p>

<p>E07 Demostrar que comprèn sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les opinions, creences i valors, garantint el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.</p>	<p>E07.10 Identificar la importància de la competència cultural en les cures infermeres.</p> <p>E07.11 Identificar la forma en que les persones gestionen els processos de salut tenint en compte els aspectes culturals, els valors i les creences que generen prejudicis.</p>
<p>GENERALS / BÀSIQUES</p>	
<p>G01 Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.</p>	<p>G01.03 Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.</p>
<p>G04 Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.</p>	<p>G04.01 Identificar la intersecció entre desigualtat de gènere amb altres eixos de desigualtat (edat, classe, origen, racialització, ètnia, sexualitat i identitat / expressió de gènere, diversitat funcional i altres).</p> <p>G04.02 Analitzar les desigualtats de gènere així com els factors que la sustenten des dels diferents sistemes: El sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.</p>
<p>B01 Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i es sol trobar a un nivell que, si bé se secundar en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.</p>	
<p>B04 Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.</p>	

Continguts

MÒDUL 1.

Cultura i Societat i influència dels dos conceptes en la salut de les persones:

- La importància de la visió cultural en el procés de salut, malaltia i atenció.
- Disease, Illness y Sickness.
- Etnomedicina
- Família i relacions de parentiu.

Gènere i salut:

- El cos
- Interseccionalitat de gènere: treballs, cures i salut.
- Morbiditat, mortalitat i etiologia diferencial.
- Violències de gènere.

MÒDUL 2.

Salut i desigualtat social:

- Determinants socials de la salut.
- Desigualtat i iniquitat en salut.

Treball i salut:

- La relació entre ocupació i salut.
- Deterioració en la qualitat de vida del aturat.
- Riscos laborals.

MÒDUL 3.

Salut-malaltia i migració:

- Factors determinants de la salut de la població immigrant: rellevància de la cultura i del procés migratori.

La pràctica de les/dels professionals de la salut en una societat multicultural: consideracions sobre la cultura en la entrevista clínica.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que cada estudiant és protagonista en el procés d'ensenyament i aprenentatge. L'alumnat ha de ser actiu i autònom en tot el procés i el professorat li ha de donar suport, aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge.

Es requereix del treball continuat i d'una actitud participativa en les diverses activitats docents.

L'assignatura és presencial amb assistència no obligatòria.

Activitat dirigida:

Existeix un únic grup de teoria. El desenvolupament teòric del tema es compagina amb activitats a l'aula, de caire més pràctic (individuals i/o en grup), per tal de consolidar els continguts teòrics i assolir les competències de l'assignatura.

Activitat supervisada:

Elaboració d'un treball tutoritzat i defensa oral grupal en format debat (no s'acceptaran treballs individuals). Les tutories poden ser presencials o en línia, individuals o en grup.

L'orientació sobre el treball a l'inici de curs inclou informació sobre el guió, els criteris per a l'avaluació del treball, data de lliurament i presentació oral.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides . Teoria	45	1,80	<i>E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04</i>
Tipus: Supervisades . Tutoria:	1	0,04	<i>G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04</i>
Tipus: Autònomes . Estudi personal . Recerca bibliogràfica . Lectura d'articles / informes d'interès	90	3,60	<i>E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04</i>

El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts un cop finalitzada l'assignatura a permetre que els seus estudiants puguin respondre les enquestes de valoració sobre l'actuació docent i l'assignatura.

Avaluació

Els estudiants disposen d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura.

Avaluació continuada

L'objectiu és verificar l'evolució i el procés de l'aprenentatge de l'estudiant.

Instruments d'avaluació:

- **Informe escrit i defensa oral grupal** (les instruccions i la rúbrica indicades a l'aula virtual Moodle).
- **Prova objectiva de resposta múltiple.** En les proves escrites tipus test, les respostes errònies resten segons la següent fórmula $X = \text{encerts} - (\text{errors}/n-1)$, on n és el número d'opcions de resposta.
- **Elaboració d'un treball i defensa oral grupal en format debat** (les instruccions i la rúbrica indicades a l'aula virtual Moodle).

La qualificació de l'assignatura ve donada per la suma de les ponderacions obtingudes a cada prova a partir d'una puntuació mínima de 5 sobre 10 en cadascuna d'elles.

Nota final: 25% elaboració d'un treball grupal i defensa oral + 25% elaboració d'un treball grupal i defensa en format DEBAT + 50% prova objectiva de resposta múltiple individual.

Una vegada superada l'assignatura, aquesta no pot ser objecte de nova avaluació.

Es realitzarà retroacció del resultats de les proves d'avaluació a través de l'aula i de tutories si s'escau.

La rúbrica d'avaluació dels treballs estan disponible a l'aula virtual.

Qualificació:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'estudiant hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor/a, a una matrícula d'honor).

Avaluació única

1. En aquesta assignatura no hi ha cap tasca programada per a fer de manera grupal.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada que apareix en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
3. L'avaluació única consistirà en:
 - Prova 1 que consistirà en **Prova objectiva de resposta múltiple** i pondera un **50%**.
 - Prova 2 que consistirà en **Elaboració de treball individual i defensa oral** en format debat amb dos professors/res i pondera un **25%**.
 - Prova 3 que consistirà en **elaboració d'un treball individual i defensa oral** i pondera un **25%**.

Activitat de recuperació

1. Es determina una única data per a l'activitat de recuperació per a tots els estudiants estiguin o no acollits a avaluació única.
2. Es proposa una activitat de recuperació als estudiants que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats el pes mínim dels quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació i que hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5.
3. Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la/les prova/es no superades.
4. Les proves de recuperació seran determinades pel professorat.
5. El/La professor/a pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no són recuperables.
 - a. El treball i defensa oral grupal en format debat no és recuperable i la qualificació obtinguda en aquesta prova serà la que es farà servir per l'obtenció de la qualificació final.
 - b. El informe escrit i defensa oral grupal podrà ser recuperable en el format que decideixi el professor/a.
6. En el cas que l'estudiant superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.
7. La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re-calcularà la nota ponderada final.
8. Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.
9. És obligatori l'assistència a les conferències programades. La no assistència per causes no justificades repercutirà en un punt menys de la nota final.

No avaluable

Es considera no avaluat quan l'estudiant no hagi participat en cap de les activitats de l'avaluació continuada.

Revisió de la nota final

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar la revisió de la prova d'avaluació en el període determinat. No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Procediment en cas de còpia/ plagi

1. La **còpia o plagi** en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delictes, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).
2. Si durant la realització d'un treball individual a classe, el/la professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.
3. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a mateix/a, d'un altre company o companya.
4. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor o autora sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

Aspectes de l'avaluació relacionats amb valors i actituds

1. El professorat podrà disminuir, entre 1 i 2 punts la nota de l'assignatura quan de manera reiterada, l'estudiant no respecti les indicacions del comportament en l'aula i/o pertorbi el funcionament normal de la mateixa.
2. "No es tolerarà cap falta de respecte a les companyes, als companys o al professorat. Tampoc es toleraran actituds homòfobes, sexistes o racistes. Qualsevol estudiant en què es detectin alguna de les actituds anteriorment descrites, se'l qualificarà de suspesa l'assignatura."

Aspectes formals de treballs escrits

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació.

Altres consideracions

1. Totes les proves avaluatives estaran publicades en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada.
3. L'alumnat que repeteix l'assignatura pot sol·licitar al començament de curs realitzar només una avaluació de síntesi final (article 117, pàgina 46 de la Normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona (Aprovada per acord del Consell de Govern de 7 de juliol de 2022, i modificada per acord de Consell de Govern d'1 de febrer de 2023).

Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi. Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen escrit de l'assignatura.. Els estudiants en segona o més matrícula que vulguin optar a l'examen de síntesi ho han de comunicar per escrit al professorat responsable de l'assignatura dues setmanes abans de la data publicada.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
- Prova objectiva de resposta múltiple:	50%	3	0,12	E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04
- Elaboració d'un treball i defensa oral grupal (en format debat):	25%	2,25	0,09	E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04
- Informe escrit i defensa oral grupal:	25%	2,25	0,09	E04.01; E04.02; E04.04; E04.05; E04.06; E04.07 E07.10; E07.11 G01.03 G04.01; G04.02 B01; B04

BIBLIOGRAFIA

SOCIOLOGY FOR NURSES 3^a ed

Autor: Denny E – Earle S– Hewison A.

Edició: Polity Press. 2016. ISBN-13: 978-1-5095-0540-1

CULTURA, SALUD, CINE Y TELEVISIÓN

Autor: Brigidi S- Comelles JM

Edició: Publicaciones URV.2016 ISBN 978-84-8424-423-3

ANTROPOLOGÍA, GÉNERO, SALUD Y ATENCIÓN

Autor: Comelles J.M.

Edició: Barcelona. Ed. Bellatera. 2010 ISBN 9788472904996

ENFERMERÍA Y ANTROPOLOGÍA. Padeceres, cuidadores y cuidados.

Autors: Comelles J M- Martorell M A - Bernal M.

Edició: Barcelona: Icaria editorial, 2009. ISBN: 978-84-9888-002

INTRODUCCIÓN A LA ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD, LA ENFERMEDAD Y LOS SISTEMAS DE CUIDADOS

Autors: Álvaro Bernalte Benazet - María Teresa Miret García - Silvia Rico Botella

Edició: LibrosEnRed, 2007 ISBN: 1597542679

MIGRACIONES Y SALUD

Autors Comellas JM, Allué X, Bernal M, Fernández-Rufete J, Mascarella L (comps)

Edició Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. 2010.

PROGRAMARI

- Moodle